

ianuarie 2019

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Măsuri provizorii

Art. 39 (măsuri provizorii) din [Regulamentul Curții](#) este redactat astfel:

„1. Camera sau, dacă este cazul, Președintele secției sau un judecător de serviciu numit în temeiul pct. 4 al acestui articol poate, fie la cererea unei părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, să indice părților orice măsură provizorie ce consideră că trebuie să fie adoptată în interesul părților ori al bunei desfășurări a procedurii.

2. Atunci când se consideră potrivit, Comitetul de Miniștri [Consiliul Europei] este informat imediat cu privire la măsura adoptată într-o cauză dată.

3. Camera sau, dacă este cazul, Președintele secției sau un judecător de serviciu numit în temeiul pct. 4 al acestui articol poate invita părțile să-i prezinte informații cu privire la orice problemă legată de aplicarea măsurilor provizorii pe care le-a indicat.

4. Președintele Curții poate numi vicepreședinții secțiilor ca judecători de serviciu pentru a decide asupra cererilor de măsuri provizorii.”

Ce sunt măsurile provizorii?

În conformitate cu art. 39 din Regulamentul său de procedură, Curtea Europeană a Drepturilor Omului poate indica măsuri provizorii oricărui stat parte la [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#). Măsurile provizorii sunt măsuri urgente care, conform practicii bine stabilite a Curții, se aplică numai în cazul în care există un risc iminent de vătămare ireparabilă. Astfel de măsuri sunt luate în legătură cu procedurile în fața Curții, fără a prejudicia eventualele decizii ulterioare privind admisibilitatea sau fondul unui proces.

În cele mai multe cauze, reclamantul solicită suspendarea unei expulzări sau a unei extrădări. Curtea încuviințează astfel de cereri pentru măsuri provizorii numai în mod excepțional, atunci când reclamantul ar fi altfel expus unui risc real de vătămare gravă și ireversibilă. Aceste măsuri sunt indicate atunci Guvernului pârât. Totuși, este de asemenea posibil ca Curtea să indice reclamantilor¹ măsuri conform art. 39.

Practica acestei Curți este de a examina fiecare cerere individual și prioritar printr-o procedură scrisă. Reclamanții și guvernele sunt informați privitor la deciziile Curții de măsuri provizorii. Refuzurile de a aplica art. 39 nu pot fi atacate.

Durata măsurii provizorii se stabilește, în general, pentru a acoperi perioada derulării procedurii în fața Curții sau o perioadă mai scurtă.

¹ De exemplu, în cauza [Ilașcu și alții împotriva Republicii Moldova și a Rusiei](#), în care Curtea a cerut unui dintre reclamânți să oprească greva foamei (a se vedea pct. 11 din [hotărârea](#) Marii Camere din 8 iulie 2004). A se vedea, de asemenea, [Rodić și alții împotriva Bosniei și Hertegovinei](#) hotărârea din 27 mai 2008.

Aplicarea art. 39 din Regulamentul Curții poate fi întreruptă în orice moment printr-o decizie a Curții. În special, întrucât asemenea măsuri se află în relație cu procedurile în fața Curții, acestea pot fi ridicate dacă cererea nu este menținută.

Sfera de aplicare a măsurilor provizorii

În practică, măsurile provizorii se aplică numai într-un număr limitat de domenii și cele mai multe se referă la expulzare și la extrădare. Constau, de obicei, în suspendarea expulzării sau a extrădării reclamantului pe perioada cât este examinată cererea.

Cele mai tipice cauze sunt cele în care, dacă expulzarea sau extrădarea ar avea loc, reclamantii s-ar teme pentru viața lor [implicând astfel art. 2 (dreptul la viață) din Convenția europeană a drepturilor omului] sau s-ar confrunta cu rele tratamente interzise prin art. 3 (interzicerea torturii sau a tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. În mod excepțional, astfel de măsuri pot fi indicate ca răspuns la anumite cereri privind dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenție) și dreptul la respectarea vieții private și de familie (art. 8 din Convenție).

În jurisprudența Curții astfel cum se impune, art. 39 din Regulamentul Curții nu se aplică, de exemplu, în următoarele cazuri: pentru a preveni demolarea iminentă a proprietății, insolvabilitatea iminentă sau executarea unei obligații de a îndeplini serviciul militar; pentru a obține eliberarea unui reclamant care este în închisoare în așteptarea deciziei Curții cu privire la echitatea procedurilor; pentru a asigura organizarea unui referendum² sau pentru a împiedica dizolvarea unui partid politic³.

Cazuri de expulzare sau de extrădare

Risc la adresa vieții sau de tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante

Temerea de persecuție, de rele tratamente sau de alte vătămări grave a solicitanților de azil

Risc de persecuție din motive politice, etnice sau religioase

Abdollahi împotriva Turciei

Decizie de radiere din 3 noiembrie 2009

Reclamantul afirma că era membru al organizației Mujahedinii Poporului din Iran și că avea să riște moartea sau să i se aplice rele tratamente dacă ar fi fost deportat înapoi în Iran. Curtea a acordat o măsură provizorie pentru a împiedica deportarea reclamantului până la obținerea de informații suplimentare. Aplicarea art. 39 din Regulamentul Curții a fost ridicată după ce grefa a pierdut legătura cu reclamantul.

E.H. împotriva Suediei (nr. 32621/06)

20 ianuarie 2009 (hotărâre)

Reclamantul susținea că, dacă ar fi fost deportat în Irak, ar fi fost confruntat cu riscul real de a fi ucis sau supus torturii ori tratamentului inuman din cauza credinței sale creștine și a statutului său de membru al Gărzii Republicane și al Partidului Ba'ath.

Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului suedez să se abțină a deporta reclamantul până la o notificare ulterioară. Aplicarea art. 39 a fost ridicată atunci când a devenit definitivă hotărârea Curții care constata că executarea ordinului de deportare împotriva reclamantului nu ar da naștere unei încălcări a art. 2 sau 3 din Convenție.

² A se vedea [comunicatul de presă](#) din 21 decembrie 2007 privind utilizarea necorespunzătoare a procedurii măsurilor provizorii.

³ De exemplu, în cauza *Sezer împotriva Turciei* (nr. 35119/08), Curtea a respins cererea de adoptare a unei măsuri provizorii pentru a împiedica Curtea Constituțională a Turciei să dispună dizolvarea AKP (*Adalet ve Kalkınma Partisi* – Partidul Justiției și Dezvoltării) (a se vedea [comunicatul de presă](#) din 28 iulie 2008).

Y.P. și L.P. împotriva Franței (nr. 32476/06)

1 septembrie 2010 (hotărâre)

Primul reclamant, oponent al regimului și membru al Frontului Popular din Belarus, fusese reținut și atacat de mai multe ori de poliția din Belarus. Fugise împreună cu familia sa, trecând prin diferite țări europene și solicitase azil în Franța, dar a fost refuzat. Reclamanții au susținut că dacă vor fi retrimiși în Belarus ar risca închisoarea și relele tratamente.

Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului francez să se abțină a deporta reclamanții în așteptarea rezultatului procedurilor inițiate în fața sa. Aplicarea art. 39 a fost ridicată atunci când a devenit definitivă hotărârea Curții care constata că executarea ordinului de deportare împotriva reclamantei ar da naștere unei încălcări a art. 3 din Convenție.

W.H. împotriva Suediei (nr. 49341/10)

8 aprilie 2015 (hotărârea Marii Camere)

Această cauză a vizat amenințarea cu expulzarea a unei solicitante de azil din Suedia în Irak, unde pretindea că va fi expusă riscului de rele tratamente, fiind o femeie singură din grupul religios Mandaean, o minoritate etnică / religioasă vulnerabilă.

În cauză, expulzarea reclamantei a fost suspendată în baza unei măsuri provizorii, acordată de către Curte în conformitate cu art. 39 din Regulamentul său de procedură, care indica guvernului suedez că reclamanta nu trebuia expulzată în Iraq atât timp cât Curtea examina cauza acesteia. În octombrie 2014, reclamantei i se acordase un permis permanent de ședere în Suedia și, ca urmare a acestei decizii, reclamanta a precizat că nu mai dorea să-și susțină cererea în fața Curții Europene. Prin urmare, Curtea a considerat problema soluționată la nivel național și a decis să scoată cererea de pe rolul Curții.

F.G. împotriva Suediei (nr. 43611/11)

23 martie 2016 (hotărârea Marii Camere)

Obiectul cauzei era reprezentat de refuzarea dreptului de azil unui resortisant iranian convertit la creștinism în Suedia care susținea că, în cazul în care ar fi expulzat în Iran, ar risca în mod real să fie persecutat și pedepsit sau condamnat la moarte.

În cauză, expulzarea reclamantului se întemeia pe o măsură provizorie, acordată în octombrie 2011 de către Curte în conformitate cu art. 39 din Regulamentul său de procedură, care indica guvernului suedez că reclamantul nu trebuia expulzat în Iran atât timp cât Curtea examina cauza acestuia. În hotărârea sa în Marea Cameră, Curtea a reținut că nu ar exista o încălcare a art. 2 (dreptul la viață) și a art. 3 (interzicerea torturii și a tratamentului inuman sau degradant) din Convenție, din cauza trecutului politic al reclamantului în Iran, dacă ar fi deportat în țara sa de origine, și că ar exista o încălcare a art. 2 și 3 din Convenție în cazul în care reclamantul urma să fie returnat în Iran fără o evaluare nouă și actualizată de către autoritățile suedeze a consecințelor convertirii sale religioase.

Risc de rele tratamente legate de orientarea sexuală**M.E. împotriva Suediei (nr. 71398/12)**

8 aprilie 2015 (hotărârea Marii Camere)

Această cauză a vizat amenințarea cu expulzarea a unui solicitant de azil din Suedia în Libia, unde pretindea că va fi expus riscului de persecuție și de rele tratamente pentru că este homosexual.

În cauză, Curtea a decis să indice guvernului suedez, în conformitate cu art. 39 din Regulamentul său de procedură, să nu expulzeze reclamantul în Libia până la noi dispoziții. În decembrie 2014, reclamantului i s-a acordat un permis de ședere în Suedia. Curtea a considerat că potențiala încălcare a art. 3 din Convenție fusese înlăturată acum, speța fiind astfel rezolvată la nivel național. A hotărât, în consecință, să scoată cererea de pe rolul Curții.

A se vedea, de asemenea, printre altele: **A.S.B. împotriva Țărilor de Jos (nr. 4854/12)**, decizia din 10 iulie 2012; **A.E. împotriva Finlandei (nr. 30953/11)**, decizia din 22 septembrie 2015.

Risc de lapidare pentru adulter**Jabari împotriva Turciei**

11 iulie 2000 (hotărâre)

Reclamanta a fugit în Turcia din Iran în 1997, temându-se că va fi condamnată pentru adulter, infracțiune în legea islamică, și condamnată la moarte prin lapidare sau la biciuire. În fața Curții, aceasta s-a plâns în special că dreptul său de a nu fi supusă la rele tratamente ar fi încălcat dacă ar fi deportată în Iran.

Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului turc să se abțină a deporta reclamanta în așteptarea rezultatului procedurilor inițiate în fața sa. Aplicarea art. 39 a fost ridicată atunci când a devenit definitivă hotărârea Curții care constata că executarea ordinului de deportare împotriva reclamantei ar da naștere unei încălcări a art. 3 din Convenție.

Riscul de a fi supus mutilării genitale**Abraham Lunguli împotriva Suediei**

1 iulie 2003 (decizie de radiere)

Reclamanta a pretins că risca mutilarea genitală dacă se întorcea în Tanzania.

În cauză, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului suedez să se abțină a deporta reclamanta în așteptarea rezultatului procedurilor inițiate în fața sa. Cazul a fost scos de pe rolul Curții după ce reclamantei i s-a acordat un permis de ședere permanentă în Suedia.

A se vedea, de asemenea: **Collins și Akaziebie împotriva Suediei**, decizia (inadmisibilă) din 8 martie 2007; **Izevbekhai împotriva Irlandei**, decizia (inadmisibilă) din 17 mai 2011; **Omeredo împotriva Austriei**, decizia (inadmisibilă) din 20 septembrie 2011; **Sow împotriva Belgiei**, hotărârea din 19 ianuarie 2016.

Risc de excludere socială**Hossein Kheel împotriva Țărilor de Jos**

16 decembrie 2008 (decizie de radiere)

Reclamanta, resortisant afgan, se confrunta cu deportarea în Afganistan, fără soț și fără copii, aceștia fiind resortisanți olandezi.

În lumina informațiilor abundente despre situația vulnerabilă a femeilor singure în Afganistan și a observației reclamantei că nu avea nicio rudă de sex masculin care să o poată proteja, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții și să solicite autorităților să nu o deporteze până la examinarea cererii de către Curte. Măsura a fost ridicată după ce guvernul olandez i-a acordat reclamantei un permis de ședere.

A se vedea, de asemenea: **N. împotriva Suediei (nr. 23505/09)**, hotărârea din 20 iulie 2010, în ceea ce privește riscul de rele tratamente în cazul deportării în Afganistan a unei femei separate de soțul ei.

Risc de exploatare sexuală**M. împotriva Regatului Unit (nr. 16081/08)**

1 decembrie 2009 (decizie de radiere)

Reclamanta susținea că fusese traficată și obligată la practicarea prostituției în țara sa de origine, Uganda. Susținea că risca să fie găsită de traficanți și supusă din nou exploatarei sexuale dacă ar fi fost deportată.

În cauză, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului Regatului Unit să se abțină a deporta reclamanta în așteptarea rezultatului procedurilor inițiate în fața sa. În final, cererea a fost radiată după ce Guvernul și reclamanta au ajuns la o soluție pe cale amabilă.

Cauze de expulzare cu un element de sănătate / medical**D. împotriva Regatului Unit (nr. 30240/96)**

2 mai 1997 (hotărâre)

Reclamantul, care a fost diagnosticat cu HIV (virusul imunodeficienței umane) pozitiv și ca suferind de sindromul de imunodeficiență dobândită (SIDA), susținea că trimiterea sa în

St Kitts l-ar expune la tratamente inumane și degradante.

Curtea a aplicat art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului Regatului Unit să se abțină a deporta reclamantul, cu HIV pozitiv și într-un stadiu avansat al bolii, din cauză că acesta nu ar fi avut posibilitatea de a primi tratament medical dacă era trimis în țara de destinație. În speță, Curtea a ținut seama de „împrejurări cu totul excepționale” și de „considerații umanitare imperioase”: reclamantul era într-o stare critică și părea pe moarte, nu i s-a putut garanta nicio asistență sau îngrijire medicală în țara sa de origine, nu avea nicio rudă dispusă să-l îngrijească sau să-i acorde hrană, adăpost și sprijin social de bază.

N. împotriva Regatului Unit (nr. 26565/05)

27 mai 2008 (hotărârea Marii Camere)

Reclamanta, cu HIV pozitiv, susținea că trimiterea sa înapoi în Uganda i-ar fi produs suferință și putea să determine moartea sa prematură, adică tratamente inumane și degradante.

În cauză, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului Regatului Unit să se abțină a deporta reclamanta în așteptarea rezultatului procedurilor inițiate în fața sa. Concluzionând în hotărârea sa că această cauză a reclamantei nu pune în lumină „împrejurări cu totul excepționale”, Curtea a constatat că aplicarea deciziei de a o expulza în Uganda nu ar fi generat o încălcare a art. 3 din Convenție.

Paposhvili împotriva Belgiei

13 decembrie 2016 (hotărârea Marii Camere)

Cauza privea o decizie de expulzare a reclamantului în Georgia, emisă împreună cu interdicția de a reintra pe teritoriul Belgiei. Reclamantul, diagnosticat cu o serie de boli grave, inclusiv leucemie limfocitară cronică și tuberculoză, a susținut în special că se dovedise faptul că existau motive întemeiate pentru a crede că, dacă ar fi expulzat în Georgia, s-ar confrunta acolo cu un risc real de a fi supus la tratamente inumane și degradante și de a fi expus unui deces prematur. A murit în iunie 2016. Ulterior, rudele sale au continuat procedura acestuia în fața Curții.

În iulie 2010, în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții, Curtea a solicitat guvernului belgian să nu deporteze reclamantul până la finalizarea procedurilor în fața Consiliului pentru apel al străinilor. În hotărârea sa, Marea Cameră a hotărât în special că ar fi fost încălcat art. 3 din Convenție dacă reclamantul era expulzat în Georgia fără ca autoritățile belgiene să fi evaluat riscul cu care s-ar fi confruntat acesta având în vedere informațiile despre starea sa de sănătate și despre existența unui tratament adecvat în Georgia.

Risc de a fi condamnat la moarte sau la detențiune pe viață în cazul extrădării⁴

Öcalan împotriva Turciei

12 mai 2005 (hotărârea Marii Camere)

În cauză, la 30 noiembrie 1999, Curtea Europeană a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții, solicitând guvernului turc să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura ca pedeapsa cu moartea împotriva reclamantului să nu fie pusă în aplicare, permițând Curții să procedeze efectiv la examinarea admisibilității și a fondului cauzei reclamantului în temeiul Convenției. În urma abolirii a pedepsei cu moartea din sistemul juridic al Turciei în timp de pace, în august 2002, Curtea Securității Statului din Ankara a comutat pedeapsa cu moartea a reclamantului la închisoare pe viață în octombrie 2002.

Nivette împotriva Franței

3 iulie 2001 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul, un resortisant american suspectat că și-a ucis prietena, a susținut în special că extrădarea sa în Statele Unite ar încălca art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În cauză, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții. Măsura provizorie a fost ridicată după ce Curtea a considerat suficiente garanțiile obținute de guvernul francez din partea autorităților Statelor Unite în sensul că reclamantul nu va fi supus pedepsei cu moartea sau închisorii pe toată durata vieții.

⁴ A se vedea de asemenea fișele tematice privind „Abolirea pedepsei cu moartea” și „Extrădarea și detentiunea pe viață”.

Babar Ahmad și alții împotriva Regatului Unit

10 aprilie 2012 (hotărâre)

Reclamanții au fost inculpați pentru diverse fapte de terorism în Statele Unite, care au solicitat extrădarea lor. Reclamanții s-au plâns de riscul executării pedepsei într-un penitenciar de maximă siguranță, unde urmau a fi supuși unor măsuri administrative speciale, și de riscul condamnării la pedeapsa detențiunii pe viață fără posibilitatea reducerii pedepsei.

În cauză, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții. Aplicarea art. 39 a fost ridicată după ce Curtea a constatat, în hotărârea sa, că nu se încalcă art. 3 din Convenție prin durata posibilelor condamnări ale reclamanților, dacă aceștia ar fi extrădați în Statele Unite.

Riscul unei grave denegări de justiție

Art. 39 din Regulamentul Curții este de asemenea aplicabil în cauzele în care art. 5 (dreptul la libertate și siguranță) și art. 6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție sunt invocate, acolo unde există riscul unei „grave denegări de justiție” în cazul expulzării sau extrădării.

Soering împotriva Regatului Unit

7 iulie 1989 (hotărâre)

În cauză, Curtea indica guvernului Regatului Unit, în conformitate cu art. 39 din Regulamentul său de procedură, că ar fi de dorit să nu extrădeze reclamantul în Statele Unite ale Americii, atâta timp cât procedura era în curs de soluționare. Curtea a explicat în cuprinsul hotărârii sale pe fond că, în mod excepțional, o decizie de extrădare poate ridica o problemă în temeiul art. 6 din Convenție în condițiile în care fugarul a suferit sau riscă să sufere o denegare vădită a unui proces echitabil în țara solicitantă. Cu toate acestea, faptele din prezenta cauză nu au pus în evidență un asemenea risc.”

Othman (Abu Qatada) împotriva Regatului Unit

17 ianuarie 2012 (hotărâre)

Reclamantul, un resortisant iordanian, suspectat de legături cu al-Qaeda, susținea în special că se confrunta cu un risc real de denegare de justiție în eventualitatea unei expulzări, care era dat de posibila folosire în noul său proces a unor dovezi obținute prin tortură.

Curtea a indicat guvernului Regatului Unit, în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții, o măsură provizorie pentru a împiedica expulzarea reclamantului până va finaliza examinarea cererii acestuia. În hotărârea cu privire la fond, Curtea concluziona prima dată că o expulzare ar atrage încălcarea art. 6 din Convenție. Această constatare reflecta consensul internațional că admiterea unor probe obținute prin tortură era incompatibilă cu dreptul la un proces echitabil.

A se vedea, de asemenea: **Ismoilov și alții împotriva Rusiei**, hotărârea din 24 aprilie 2008.

Risc pentru viața privată și de familie

În mod excepțional, art. 39 din Regulamentul Curții a fost aplicat în cauze în care era invocat art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, unde există un risc potențial ireparabil pentru viața privată sau de familie.

Amrollahi împotriva Danemarcei

11 iulie 2002 (hotărâre)

Reclamantul susținea că deportarea sa în Iran ar întrerupe legăturile sale de familie cu soția sa daneză, cu cei doi copii și cu nora sa, din moment ce nu era de așteptat ca aceștia să-l urmeze în acea țară.

În cauză, Curtea a decis să aplice art. 39 din Regulamentul Curții pentru a preveni expulzarea reclamantului până la finalizarea examinării cererii. Curtea a concluzionat în cele din urmă că ar exista o încălcare a art. 8 din Convenție în cazul deportării reclamantului în Iran.

Eskinazi și Chelouche împotriva Turciei

6 decembrie 2005 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza privea obligația de a înapoia un copil în Israel în temeiul Convenției de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii. Reclamantele, copilul și mama acesteia, susțineau în special că trimiterea copilului înapoi în Israel ar constitui o încălcare a art. 8 din Convenție.

Executarea hotărârii de înapoiere a copilului era în conformitate cu măsura provizorie indicată de Curtea Guvernului turc în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții. După examinare, Curtea a declarat cererea inadmisibilă ca vădit nefondată și a decis să ridice măsura provizorie.

A se vedea, de asemenea, printre altele: **Neulinger și Shuruk împotriva Elveției**, hotărârea (Marea Cameră) din 6 iulie 2010; **B. împotriva Belgiei (nr. 4320/11)**, hotărârea din 10 iulie 2012.

Soares de Melo împotriva Portugaliei

16 februarie 2016 (hotărâre)

Această cauză a avut ca obiect măsura dispunerii plasamentului a șapte dintre copiii reclamantei în vederea adopției și interzicerea accesului său la aceștia.

În cauză, Curtea a admis o cerere din partea reclamantei pentru o măsură provizorie care îi acordă acesteia dreptul de contact cu copiii ei. În hotărârea sa, aceasta a hotărât că a fost încălcat art. 8 din Convenție, constatând, în special, că măsurile luate de către instanțele portugheze care au dispus plasamentul copiilor reclamantei în vederea adopției lor nu au realizat un echilibru just între interesele în cauză și că autoritățile portugheze ar trebui să reanalizeze situația reclamantei în vederea adoptării unor măsuri corespunzătoare în interesul superior al copiilor.

Situția specială a expulzării / extrădării către alt stat parte la Convenție

Chiar dacă există o anumită prezumție că statele contractante vor oferi garanțiile necesare pentru a asigura că un reclamant nu este supus la rele tratamente și că va continua să se bucure de drepturile din Convenție după ce a fost trimis într-un asemenea stat, în anumite cauze⁵ art. 39 din Regulamentul Curții a fost aplicat pentru a preveni expulzarea reclamantului într-un alt stat membru al Consiliului Europei.

Alte cereri de măsuri provizorii

Sănătate și condiții de detenție

Kotsaftis împotriva Greciei

12 iunie 2008 (hotărâre)

Cauza privea condițiile de detenție și lipsa îngrijirilor medicale pentru o persoană privată de libertate suferind de ciroză indusă de hepatita B.

În cauză, Curtea a solicitat Greciei să dispună transferul reclamantului într-un centru medical specializat, astfel încât acesta să poată face toate analizele necesare și să rămână în spital până când medicii consideră că se poate întoarce la penitenciar fără ca viața lui să fie în pericol.

Paladi împotriva Republicii Moldova

10 martie 2009 (hotărârea Marii Camere)

Reclamantul, diagnosticat cu diverse boli grave, s-a plâns în special că, în ciuda recomandării medicilor, nu i se acordaseră îngrijiri medicale corespunzătoare pe durata arestului preventiv.

⁵ A se vedea fișa tematică „Cauzele de la Dublin”. A se vedea, de asemenea, printre altele: **Shamayev și alții împotriva Georgiei și a Rusiei**, hotărârea din 12 aprilie 2005; **Avcisoy împotriva Regatului Unit**, decizia (de radiere) din 19 februarie 2002; **Gasayev împotriva Spaniei**, decizia (inadmisibilă) din 17 februarie 2009.

În cauză, Curtea a decis să indice guvernului moldovean, în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții, o măsură provizorie cu scopul de a asigura menținerea tratamentului pentru reclamant într-un spital specializat, pe durata cât Curtea ar fi putut examina cazul.

Aleksanyan împotriva Rusiei

22 decembrie 2008 (hotărâre)

Cauza a avut ca obiect, în special, neacordarea de asistență medicală unei persoane private de libertate și diagnosticate cu HIV.

În cauză, Curtea a invitat guvernul rus, în conformitate cu art. 39 din Regulamentul Curții, să asigure imediat, prin mijloace adecvate, tratamentul reclamantului internat într-un spital specializat. Peste o lună, Curtea a confirmat măsura și, mai mult, a invitat autoritățile ruse să alcătuiască o comisie medicală, în spirit bipartizan, care să diagnosticheze probleme de sănătate ale reclamantului și să sugereze tratamentul.

Salakhov și Islyamova împotriva Ucrainei

14 martie 2013 (hotărâre)

Cauza a avut ca obiect neacordarea asistenței medicale corespunzătoare unei persoane private de libertate, care a decedat din cauza SIDA la 2 săptămâni după ce a fost pusă în libertate.

În cauză, Curtea a indicat guvernului ucrainean, în conformitate cu art. 39 din Regulamentul său de procedură, să-l transfere imediat pe primul reclamant la spital pentru tratament corespunzător.

A se vedea, de asemenea, printre altele: **Ghvaladze împotriva Georgiei**, decizia (parțială) din 11 septembrie 2007; **Prezec împotriva Croatiei**, decizia din 28 august 2008; **Groni împotriva Albaniei**, hotărârea din 7 iulie 2009; **Bamouhammad împotriva Belgiei**, hotărârea din 17 noiembrie 2015.

Prevenirea distrugerii unui element esențial în examinarea unei cereri

Evans împotriva Regatului Unit

10 aprilie 2007 (hotărârea Marii Camere)

Reclamanta s-a plâns că legislația internă permitea fostului său partener să-și retragă în mod efectiv consimțământul pentru depozitarea și utilizarea de către aceasta a embrionilor pe care i-au creat împreună, împiedicând-o să aibă vreodată un copil cu care să fie înrudită genetic.

Curtea a cerut, în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții, ca Guvernul Regatului Unit să ia măsurile adecvate să împiedice distrugerea embrionilor de către clinică până la examinarea cauzei.

A se vedea, de asemenea: **Knecht împotriva României**, hotărârea din 2 octombrie 2012.

Dreptul la un proces echitabil și reprezentarea legală

Art. 39 din Regulamentul Curții a fost aplicat de Curte din oficiu în mod excepțional pentru a se asigura că reclamantul va beneficia de o reprezentare corespunzătoare în procedurile judiciare.

Öcalan împotriva Turciei

12 mai 2005 (hotărârea Marii Camere)

În cauză, Curtea Europeană a solicitat guvernului turc să adopte măsuri provizorii în sensul art. 39 din Regulamentul Curții, în special pentru a se asigura că cerințele art. 6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție erau respectate în procedurile care fuseseră inițiate împotriva reclamantului în cadrul Curții de Securitate Națională și că reclamantul putea să-și exercite dreptul la o cerere individuală în fața Curții Europene în mod efectiv prin intermediul avocaților aleși.

X. împotriva Croației (nr. 11223/04)

17 iulie 2008 (hotărâre)

Reclamanta s-a plâns că fiica ei fusese dată în adopție fără cunoștința sau consimțământul său.

În cauză, Curtea a indicat guvernului croat, în conformitate cu art. 39 din Regulamentul Curții, că trebuia să numească un avocat pentru a o reprezenta pe reclamantă în procedurile în fața Curții, întrucât aceasta suferea de schizofrenie paranoidă și era lipsită, în sensul dreptului național, de capacitatea de a alege un reprezentant legal.

Suspendarea procedurii judiciare de executare a unei decizii care autorizează întreruperea hrănirii și hidratării care permit pacientului aflat în stare de dependență totală să fie menținut în viață în mod artificial

Lambert și alții împotriva Franței

5 iunie 2015 (hotărârea Marii Camere)

Reclamanții erau părinții, fratele vitreg și sora lui Vincent Lambert care susțineau că fusese rănit la cap într-un accident rutier din 2008, în urma căruia suferea de tetraplegie. Se plâneau, în special, de hotărârea *Consiliului de stat* francez din 24 iunie 2014 care declarase legală decizia luată de medicul care îl trata pe Vincent Lambert, de a-i întrerupe acestuia hrănirea și hidratarea artificiale.

La 24 iunie 2014, cunoscând hotărârea pronunțată de către *Consiliul de stat*, camera căreia îi fusese repartizată cauza a decis să indice Guvernului francez că, în temeiul art. 39 din regulament, în interesul părților și pentru buna desfășurare a procedurii în fața Curții, acesta trebuia să suspende executarea deciziei *Consiliului de stat* pe durata procedurii în fața Curții. În hotărârea din 5 iunie 2015, Marea Cameră a reținut că nu va exista o încălcare a art. 2 (dreptul la viață) din Convenție în cazul executării hotărârii *Consiliului de stat*.

Suspendarea ordinului de evacuare

Yordanova și alții împotriva Bulgariei

24 aprilie 2012 (hotărâre)

Cauza privea planul autorităților bulgare de a-i evacua pe romii care locuiau într-o așezare situată pe un teren municipal dintr-o zonă a Sofiei numită Batalova Vodenitsa.

În cauză, în iunie 2008, Curtea a indicat Guvernului bulgar, în temeiul articolului privind măsurile provizorii, că reclamanții nu ar trebuie evacuați până când autoritățile vor asigura Curtea cu privire la măsurile luate pentru a garanta cazarea copiilor, a persoanelor în vârstă, a persoanelor cu handicap sau vulnerabile în alt mod. Primarul districtului a informat Curtea că suspendase ordinul de evacuare în așteptarea soluționării problemelor legate de locuințe ale locuitorilor așezării. Ulterior, Curtea a ridicat măsura provizorie.

A se vedea, de asemenea, printre altele: **A.M.B. și alții împotriva Spaniei (nr. 77842/12)**, decizia cu privire la admisibilitate din 28 ianuarie 2014; **Raii și alții împotriva Spaniei**, decizia (de radiere) din 16 decembrie 2014;

Obligația de a se conforma măsurilor provizorii

Cu toate că măsurile provizorii sunt prevăzute numai în Regulamentul Curții și nu în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, statele părți au obligația de a se conforma acestora. Două hotărâri ale Marii Camere (a se vedea mai jos) au oferit Curții ocazia să clarifice această obligație, bazată în mod special pe art. 34 (cererile individuale) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Art. 34 (cererile individuale) din Convenție se citește după cum urmează:

„Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație ne guvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în Convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

Mamatkulov și Askarov împotriva Turciei

4 februarie 2005 (hotărârea Marii Camere)

Reclamanții erau doi cetățeni uzbeki, membri ai unui partid de opoziție din Uzbekistan. Fuseseră arestați în Turcia fiind bănuți de omor și de tentativă de atac, au fost extrădați în Uzbekistan în ciuda măsurii provizorii indicate de Curte în conformitate cu art. 39 din Regulamentul Curții. Reprezentanții acestora au susținut, în special, că, prin extrădarea reclamanților, Turcia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Convenției, dat fiind că nu a acționat în conformitate cu indicațiile Curții în temeiul art. 39 din Regulamentul său de procedură.

În hotărâre, Curtea a concluzionat pentru prima dată că, neconformându-se recomandărilor Curții cu privire la măsurile provizorii în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții, statul parte nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 34 din Convenție.

Curtea a observat în special că, în temeiul sistemului Convenției, măsurile provizorii, așa cum au fost aplicate consecvent în practică, joacă un rol vital în evitarea unor situații ireversibile care ar împiedica Curtea să examineze în mod corespunzător cererea și, după caz, să-i asigure reclamantului beneficiul practic și efectiv al drepturilor conferite de Convenție. Astfel, în aceste condiții, neîndeplinirea de către un stat care a ratificat Convenția de a se conforma măsurilor provizorii aduce atingere eficacității dreptului la cererea individuală garantat de art. 34 și angajamentului formal al statului de la art. 1 de a proteja drepturile și libertățile prevăzute de Convenție.

De asemenea, faptele cauzei au arătat în mod limpede că, prin extrădarea reclamanților în Uzbekistan, Curtea a fost împiedicată, să realizeze o examinare adecvată a plângerilor acestora în conformitate cu practica sa stabilită în cauze similare și în cele din urmă să-i protejeze, dacă era necesar, împotriva unor potențiale încălcări ale Convenției așa cum susțin aceștia. Drept urmare, reclamanții au fost împiedicați în exercitarea efectivă a dreptului lor la cerere individuală garantat de art. 34 din Convenție, pe care extrădarea reclamanților nu l-a respectat.

În cele din urmă, Curtea a reiterat că, în temeiul art. 34, statele care au ratificat Convenția se angajează să se abțină de la orice acțiune sau inacțiune care ar putea împiedica exercitarea efectivă a dreptului unui reclamant de a înainta o cerere. Neîndeplinirea obligației de a respecta măsurile provizorii trebuie să fie considerată ca împiedicând Curtea să examineze în mod efectiv plângerea reclamantului și ca împiedicând exercitarea efectivă de către reclamant a dreptului acestuia și, în consecință, ca o încălcare a art. 34.

Având în vedere materialele prezentate, Curtea a concluzionat așadar că, **nerespectând măsurile provizorii** indicate la art. 39 din Regulamentul Curții, Turcia **și-a încălcat obligațiile în temeiul art. 34 din Convenție.**

Paladi împotriva Republicii Moldova

10 martie 2009 (hotărârea Marii Camere)

Reclamantul, diagnosticat cu diverse boli grave, s-a plâns de nelegalitatea arestării sale preventive și că, în acest timp, nu i s-a acordaseră îngrijiri medicale corespunzătoare. A afirmat, de asemenea, că autoritățile nu s-au conformat cu celeritate măsurilor provizorii recomandate de Curte în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții – și anume că reclamantul nu trebuia transferat înapoi în spitalul închisorii până la ocazia de examinare a cauzei de către Curte –, încălcând art. 34 din Convenție.

Curtea a hotărât că a fost **încălcat art. 34 din Convenție, pe motivul nerespectării** de către autoritățile moldovene a **măsurii provizorii**, recomandate de Curte în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții, prin care Curtea le solicita să îl țină pe reclamant în Centrul Republican de Neurologie al Ministerului Sănătății.

În această hotărâre, Curtea a reiterat, în special, că măsurile provizorii pe care trebuia să le adopte în temeiul art. 39 din Regulamentul său de procedură au servit la asigurarea

eficacității dreptului la o cerere individuală stabilit prin art. 34 din Convenție. Curtea a explicat în continuare că ar fi încălcat art. 34 în cazul în care autoritățile unui stat contractant nu au luat toate măsurile care ar fi putut fi luate în mod rezonabil pentru a se conforma măsurii indicate de Curte. În plus, Curtea a constatat că nu era de competența unui stat membru să înlocuiască hotărârea Curții cu propria judecată și să verifice dacă a existat un risc real de a aduce prejudicii imediate și ireparabile unui reclamant în momentul în care a fost indicată măsura provizorie sau să ia o decizie privind termenele pentru respectarea unei astfel de măsuri.

Kondrulin împotriva Rusiei

20 septembrie 2016 (hotărâre)

În timpul executării unei pedepse cu închisoarea pentru o infracțiune, reclamantul a fost diagnosticat cu cancer de prostată în stadiu terminal. În martie 2015 Curtea a decis să aplice măsuri provizorii în temeiul art. 39, recomandând Guvernului Rusiei ca reclamantul să fie imediat examinat de către un medic legist independent în scopul aprecierii: dacă tratamentul medical primit în penitenciarul spital era adecvat; dacă starea lui cerea să fie plasat într-un spital specializat, posibil civil și dacă starea sănătății sale era compatibilă cu detenția într-un spital penitenciar. Guvernul a răspuns în aprilie și a afirmat că tratamentul medical din spitalul penitenciar corespundea nevoilor acestuia. Reclamantul a murit de cancer în septembrie 2015.

Curtea a constatat **încălcarea art. 34** (dreptul la o cerere individuală) din Convenție, pe motiv că Rusia nu a respectat măsura provizorie prin care se solicitase examinarea medicală independentă a reclamantului. Curtea nu poate permite în special Guvernului Rusiei să înlocuiască opinia unui medic legist independent – așa cum ceruse în măsura provizorie din martie 2015 – cu propria evaluare a situației reclamantului; exact ceea ce Guvernul făcuse în speță. Aceasta ar însemna să permită autorităților să eludeze o măsură provizorie. Statul zădărnice însuși obiectivul măsurii provizorii, acela de a permite Curții ca, pe baza unei opinii medicale relevante și independente, să ofere un răspuns efectiv și, la nevoie, să prevină posibila expunere continuă a reclamantului la suferințe fizice și psihice.

A se vedea, de asemenea, printre altele: **Chamaïev și alții împotriva Georgiei și a Rusiei**, hotărârea din 12 aprilie 2005; **Aoulmi împotriva Franței**, hotărârea din 17 ianuarie 2006; **Olaechea Cahuas împotriva Spaniei**, hotărârea din 10 august 2006; **Mostafa și alții împotriva Turciei**, hotărârea din 15 ianuarie 2007; **Aleksanvan împotriva Rusiei**, hotărârea din 22 decembrie 2008; **Ben Khemais împotriva Italiei**, hotărârea din 24 februarie 2009; **Groni împotriva Albaniei**, hotărârea din 7 iulie 2009; **D.B. împotriva Turciei (nr. 33526/08)**, hotărârea din 13 iulie 2010; **Al-Saadoon și Mufdhi împotriva Regatului Unit**, hotărârea din 2 martie 2010; **Trabelsi împotriva Italiei**, hotărârea din 13 aprilie 2010; **Toumi împotriva Italiei**, hotărârea din 5 aprilie 2011; **Makharadze și Sikharulidze împotriva Georgiei**, hotărârea din 22 noiembrie 2011; **Mannai împotriva Italiei**, hotărârea din 27 martie 2012; **Abdulkhakov împotriva Rusiei**, hotărârea din 2 octombrie 2012; **Labsi împotriva Slovaciei**, hotărârea din 15 mai 2012; **Rrapo împotriva Albaniei**, hotărârea din 25 septembrie 2012; **Zokhidov împotriva Rusiei**, hotărârea din 5 februarie 2013; **Salakhov și Islyamova împotriva Ucrainei**, hotărârea din 14 martie 2013; **Savridin Dzhurayev împotriva Rusiei**, hotărârea din 25 aprilie 2013; **Trabelsi împotriva Belgiei**, hotărârea din 4 septembrie 2014; **Amirov împotriva Rusiei**, hotărârea din 27 noiembrie 2014; **Sergeev Antonov împotriva Ucrainei**, hotărârea din 22 octombrie 2015; **Andrey Lavrov împotriva Rusiei**, hotărârea din 1 martie 2016; **Klimov împotriva Rusiei și Maylenskiy împotriva Rusiei**, hotărârea din 4 octombrie 2016; **Pivovarnik împotriva Ucrainei**, hotărârea din 6 octombrie 2016; **Konovalchuk împotriva Ucrainei**, hotărârea din 13 octombrie 2016; **M.A. împotriva Franței (nr. 9373/15)**, hotărârea din 1 februarie 2018.

Statistică

Curtea a comunicat o statistică online cu privire la [măsurile provizorii în funcție de statele pârâte și de țările de destinație pentru 2018](#) și la [măsurile provizorii pentru 2016-2018](#).

Întrucât măsurile provizorii sunt recomandate de către Curte numai în circumstanțe bine definite (în care există riscul de încălcare gravă și ireversibilă a Convenției Europene a Drepturilor Omului), cele mai multe cereri sunt respinse.

În 2018, numărul deciziilor privind măsurile provizorii (1.540) a scăzut cu 8% față de 2017 (1.683). Curtea a admis cereri de măsuri provizorii în 143 de cauze (o creștere cu 22% comparativ cu 117 în 2017) și le-a respins în 486 de cauze (cu 9% mai puțin decât cele 533 din 2017). Restul nu intrau în domeniul de aplicare art. 39 din Regulamentul Curții. 59% dintre cererile admise priveau cazuri de expulzare.

Texte și documente

A se vedea, în special:

- [Declarație](#) a Președintelui Curții cu privire la cererile formulate în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții (februarie 2011)
 - [Instrucțiuni practice](#), emise de Președintele Curții, cu privire la cererile de măsuri provizorii
 - [Prezentare generală](#)
 - [Comunicări practice](#)
-

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08